

Laksefisket i elv og sjø

En urfolksrett

- Viktig for TF at kommunene og befolkninga langs vassdraget har en felles forståelse av viktigheten med å ta vare på den elvesamiske laksefiskekulturen.³
- Ikke minst gjelder det bevaring av språk, vedlikehold av redskap og bygninger som brukes i forbindelse med utøvelse av laksefiske og laksefiskekultur
- Laksefisket i elv og sjø i Tanavassdraget er beskyttet av ILO-konvensjonen og SP artikkel 27 som gir urbefolkninga rett til å utøve sin tradisjonelle kultur og levesett.
- TF sin rolle er også å ta vare på å utvikle den elvesamiske kulturen.
- TF er glad for det initiativ som er tatt av finsk og norsk sameting for å få opprettet eget råd for TK

Hva kan gjøres for å øke laksebestandene?

- 2015 TF jobber systematisk for å opprette råd for TK
- Behov: Gamle tradisjoner med predatorbekjempelse var blitt borte
- Reaksjoner: latterliggjøring, ignoranse og nedverdiggelse
- Vi kunne gjerne opprette et råd, men det ville ikke få noen offisiell status
- Forvaltningsvedtak skal bygge på 2 likeverdige kunnskapsgrunnlag
- Et biovitenskapelig- og et som bygger på TK
- Disse må ikke blandes sammen

Statusrapport 2024 for Tanavasdraget

- Hovedproblem for våre laksebestander:
 - **La v s j ø o v e r l e v e l s e**
- Oppgang av ensjøvinterlaks redusert fra 17% til 1,6%
 - Største enkeltårsaker til laksedød:
 - Lakselus fra åpne anlegg i sjøen
 - Lakserømming
- Sjølaks fisket må gjenreises for å stoppe pukkellaksen

Utvikling av laksebestander- 1965-2024

- 1965 Nord-Atlantiske laksebestander samlet 12 000 tonn
- 1995 Reduksjon 30 år: 9000 tonn ned til (75%) 3 000 tonn
- 1980 Innsig av laks til Norske laksevassdrag 1000 000 stk
- 2023 Reduksjon 60% 400 000 stk
- 2024 Reduksjon 68% 323 000 stk
- 2025 ?

Tiltak for å få tilbake laksebestandene

- Arbeid med å holde bestandene av predatorer nede må fortsette selv om elva er stengt for fiske.
- Laksebreveiere har lov til å fiske med småmaskede garn etter andre arter fra isen går til 15. 6 og i perioden 1.8-20.8.
- Øke markedsføringa av fiske etter andre arter.
- TF har vedtak om å kreve at pukkellaks i hovedsak skal fiskes med kilenot i sjøen. I elva skal den fiskes med tradisjonelle redskaper.
- TF har konsultasjonsrett og har krevd konsultasjoner etter Samelovens §4

Tiltak som må gjøres av myndighetene

- Alle åpne anlegg for produksjon av laks i havet må lukkes
- Dette for å stoppe spredning av lakselus, lakserømming og sykdommer som oppstår i åpne anlegg.
- USA har forbudt åpne anlegg i sjø
- I British Columbia i Canada er det satt en frist til 30.06.2029 for å lukke åpne oppdrettsanlegg i sjø.
- Gevinst her: 63 lakseførende vassdrag i Finnmark får tilbake produksjonskapasiteten
- Både elvefiskere og sjølaksefiskere kan gjenopta sitt fiske.

KOLARCTIC-SALMON (2011-2013)

- Grunnlagsdata
- Prøvene ble genanalysert for å bestemme hvilket vassdrag den fangede laksen hadde sitt opphav.
- Beskatning av tanalaksen
- Fanges helt ned til grensa mot Nordland
- Hovedsakelig blir laksen fanget i selve Tanafjorden og på strekningen av ytre kyst kalt Gamvik-Båstfjord, det vil si på begge sider av Tanafjorden. mengden på strekningen Hammerfest-Nordkapp er også av betydning.
- Sjøfangstene utgjorde, i antall laks, henholdsvis 17 og 12 % av total fangst av tanalaks i 2011 og 2012.
- Målt i vekt, utgjorde sjøfangstene henholdsvis 19 og 14 % av fangst av Tanalaks i 2011 og 2012.

Rettighetshavere i Tana og Karasjok

- Laksebreveiere i Karasjok 75
- Laksebreveiere i Tana 235
- Til sammen 310
- Alle innbyggere i Karasjok og Tana har rett til å fiske med stang
- SjølaksEFiskeplasser som disponeres av FEFO:
- Tana Kommune 85
- Gamvik Kommune 145
- Berlevåg Kommune 48
- I tillegg her kommer private plasser

Fangst og redskaps oversikt 2020

